

หัวข้อวิจัย	การพัฒนาเครื่องมือประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ
ผู้ดำเนินการวิจัย	นางสาวรุ่งนภา ตั้งจิตจรเจริญกุล นางสาวภาสรี สังข์แก้ว นางสาวมัลลิกา ภูพัฒน์ นางสาวจันทร์เพ็ญ ตั้งจิตจรเจริญกุล
ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน
หน่วยงาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ปีการศึกษา	2554

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและพัฒนาการวัดและการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการวัดและการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และ 3) เพื่อประเมินพัฒนาการ/แนวโน้มของพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสังเคราะห์เอกสารของประเทศไทยและต่างประเทศจำนวน 61 ฉบับ การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ครูและผู้ปกครอง) รวม 20 คน ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดคือครูและผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ จำนวน 72 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) วิธีการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยควรใช้วิธีการที่หลากหลายทั้งจากการวัด การประเมิน และการสังเกต โดยการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยควรประเมินจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด และประเมินตามตัวบ่งชี้หลักของพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้งสามด้านคือ 1.1) ตัวบ่งชี้ด้านร่างกายและความเคลื่อนไหว รวม 4 ตัวบ่งชี้ย่อย (ด้านสุขภาพอนามัย ด้านสุขนิสัย ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และการเคลื่อนไหว และด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก) 1.2) ตัวบ่งชี้ด้านสติปัญญา รวม 5 ตัวบ่งชี้ย่อย (ด้านการรับรู้ ด้านภาษา ด้านความเข้าใจและการแก้ปัญหา ความสามารถพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และความมีเหตุผล) 1.3) ตัวบ่งชี้ด้านอารมณ์/จิตใจและสังคม รวม 5 ตัวบ่งชี้ย่อย (ด้านอารมณ์/ลักษณะนิสัย ด้านการปรับตัวเข้าสังคม ด้านความมีคุณธรรม ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม/สิ่งแวดล้อม และด้านความมีวินัย) 2) การวัดและการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับตัวบ่งชี้หลักและตัวบ่งชี้ย่อยตามกรอบแนวคิดในการวัดพัฒนาการของเด็กปฐมวัยสามด้านโดยมีดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิเท่ากับ 1.00

3) ผลการศึกษาประสิทธิผลของแบบวัดพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นทั้งสองฉบับ (แบบวัดความสามารถทางคณิตศาสตร์และแบบวัดความมีเหตุผล) มีค่าความยากระหว่าง .38-.80 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .20-.69 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .72 และ .76 และแบบประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นทั้งสองฉบับ (ฉบับครูและฉบับผู้ปกครอง) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ระหว่าง .67-1.00 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .9176 และ .8874 และมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .3400-.9216 และ 4) ผลการประเมินพัฒนาการ/แนวโน้มของพัฒนาการเด็กปฐมวัย พบว่าโมเดลโค้งพัฒนาการทั้ง 6 โมเดล (3 ตัวบ่งชี้ x 2 กลุ่มผู้ประเมิน) เป็นโมเดลพัฒนาการเชิงเส้นตรง ผลการวิเคราะห์อัตราการพัฒนาการทั้ง 3 ช่วงเวลา พบว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของทั้งกลุ่มผู้ประเมินครูและผู้ปกครองในช่วงเดือนมกราคม 2552 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2552 มีค่าตั้งแต่ 0.265-0.418 ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2552 ถึงเดือนมีนาคม 2552 มีค่าตั้งแต่ 0.509-0.827 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการวัดครั้งแรก (ML) มีค่าตั้งแต่ 1.698-2.145 และค่าเฉลี่ยของอัตราการเปลี่ยนแปลง (MS) มีค่าตั้งแต่ 0.415-1.068 ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ทั้ง 6 โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

Research Title Development of Instruments to evaluate Pre-School Children at
La-or Utis Demonstration School

Researcher Miss Rungnapa Tangchitcharoenkhul
Miss Pasiree Sungkaew
Miss Mullika Poopath
Miss Janpen Tangjitjaroenkun

Research Consultants Prof.Dr. Nonglak Wiratchai
Assoc.Prof.Dr.Sirote Pholpuntin

Academic Year 2011

The Purposes of this research were to 1) to study and develop instruments to measure and evaluate pre-school children development 2) to verify effectiveness of that instruments and 3) to evaluate pre-school children development and evaluate growth of them. Qualitative data was collected from reviewing 61 Thai and foreign related literatures, in-depth interviewing 6 experts and 20 stakeholders (teachers and parents). Quantitative data was collected from teachers and parents of 72 pre-school students at level three in La-or Utis Demonstration School. The research findings were: 1) The pre-school children evaluation method should use various ways such as measurement, evaluation and observation. Pre-school children evaluation should evaluate from all stakeholders (teachers and parents) in three parts: 1.1) the physical and movement composed of 4 indicators (health care, health habits, gross motor abilities and movement, fine motor abilities) 1.2) cognitive composed of 5 indicators (perception, language, understanding and problem solving, basic mathematical abilities, rationality abilities) and 1.3) emotional/psychological and social composed of 5 indicators (emotion/habit, social adaptation, morality, culture and environment conservation, discipline) 2) The developed instruments to measure and evaluate pre-school children methods were found reach to the frame of indicators for measuring the development of pre-school children in three parts: 2.1) the physical and movement 2.2) cognitive and

2.3) emotional/psychological and social as viewed by a group of experts with index of congruency (IOC) at 1.00 3) The effectiveness verifying results of two developed tests of pre-school childhood development (mathematic ability test and reasoning test) found that the item difficulty ranged from .38 - .80, the item discrimination ranged from .20 - .69 and reliability were .72 and .76 and the two developed assessment of early childhood development (teacher and parents assessment) as viewed by a group of expert with index of congruency (IOC) at 1.00, reliability were .9167 and .8874 and discrimination ranged from .3400 - .9216 and 4) the evaluated the growth of pre-school children development results found that all 6 models (3 indicators x 2 evaluators) had changed in linear growth model. The 3 times of growth rate analyses of pre-school children development from teachers and parents evaluators found that the growth rate of January 2009 to February 2009 ranged from 0.265-0.418 and February 2009 to March 2009 ranged from 0.509-0.827. The initial means ranged from 1.698–2.145 and the slope means ranged from 0.415–1.068. The 6 models fitted nicely to empirical data.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณที่ปรึกษาโครงการวิจัยทั้งสองท่านคือศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน ที่ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษา เป็นอย่างดีให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ อาจารย์สำเร็จ จันทร โอกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิริยาภรณ์ อุดมระติ อาจารย์ธิดา พิทักษ์สินสุข อาจารย์กฤษณี ภูพัฒน์ ดร.วิชุดา กิจธรรม และ ดร.สุรพร อนุศาสนนันท์ในการให้สัมภาษณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการ พัฒนาเครื่องมือประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย และตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดและแบบ ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยนักวิจัยที่เป็นครูประจำชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ ทั้งหกท่านที่ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นอย่างดี ได้แก่ อาจารย์สาธิต ทิตยสีแสง อาจารย์ เบญจวรรณ ศักดิ์ชนะลายา อาจารย์นันทนา ดอกไม้เงิน อาจารย์พรจันทร์ แจ้บุตร อาจารย์อารีย์ สุทธิสุข และอาจารย์อัญชลี ช้าวสามรวง ตลอดจนผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียน สาธิตละอออุทิศที่ช่วยประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยจากแบบประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน ที่เป็นผู้เริ่มต้นความคิดใน การศึกษาวิจัยครั้งนี้ และขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่ให้ทุน สนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ค)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ง)
กิตติกรรมประกาศ	(ช)
สารบัญ	(ช)
สารบัญตาราง	(ฉ)
สารบัญภาพ	(ฎ)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
นิยามศัพท์	3
ประโยชน์ที่ได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้	4
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	6
ตอนที่ 3 แนวคิดในการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย	8
ตอนที่ 4 สาระเกี่ยวกับโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ	18
ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31

บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
	การพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย	44
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	49
บทที่ 4	ผลการวิจัย	
	ตอนที่ 1 ผลของการพัฒนาแบบวัดพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	52
	ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	55
	ตอนที่ 3 ผลการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	80
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	สรุปผลการวิจัย	90
	อภิปรายผลการวิจัย	98
	ข้อเสนอแนะ	101
	รายการอ้างอิง	103
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก แบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยของครู	108
	ภาคผนวก ข แบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง	121
	ภาคผนวก ค คู่มือการดำเนินการสอบและแบบวัดความสามารถ ด้านคณิตศาสตร์	133
	ภาคผนวก ง คู่มือการดำเนินการสอบและแบบวัดความสามารถ ด้านความมีเหตุผล	143
	ภาคผนวก จ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	153
	ประวัติผู้วิจัย	155

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	พัฒนาการปกติที่สำคัญของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา	7
2.2	ความสามารถที่ใช้อธิบายพัฒนาการของเด็กปฐมวัย	8
3.1	การประเมินพัฒนาการนักเรียนชั้นอนุบาล 3 และเครื่องมือที่ใช้วัด	44
3.2	โครงสร้างแบบวัดความสามารถพื้นฐานทางคณิตศาสตร์	47
3.3	โครงสร้างแบบวัดความสามารถด้านความมีเหตุผล	47
4.1	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบวัด	52
4.2	ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความยากมาตรฐาน จากแบบวัดความสามารถพื้นฐานทางคณิตศาสตร์	53
4.3	ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความยากมาตรฐาน จากแบบวัดความมีเหตุผล	54
4.4	ค่าความเที่ยง และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด	54
4.5	โครงสร้างของแบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยทางด้านร่างกาย และการเคลื่อนไหวของเด็กปฐมวัยจากครูผู้สอน	57
4.6	โครงสร้างของแบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยทางด้านร่างกาย และการเคลื่อนไหวของเด็กปฐมวัยจากผู้ปกครอง	59
4.7	โครงสร้างของแบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยทางด้านสติปัญญา ของเด็กปฐมวัยจากครูผู้สอน	61
4.8	โครงสร้างของแบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยทางด้านสติปัญญา ของเด็กปฐมวัยจากผู้ปกครอง	63
4.9	โครงสร้างของแบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยทางด้านอารมณ์/จิตใจ และสังคมของเด็กปฐมวัยจากครูผู้สอน	65
4.10	โครงสร้างของแบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยทางด้านอารมณ์/จิตใจ และสังคมของเด็กปฐมวัยจากผู้ปกครอง	67

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.11	ผลการตรวจสอบประสิทธิผลของแบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ฉบับครูผู้สอน	70
4.12	ผลการตรวจสอบประสิทธิผลของแบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ฉบับผู้ปกครอง	75
4.13	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นคะแนนการประเมินพัฒนาการ ทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวครั้งที่ 1-3 ของกลุ่มครู	80
4.14	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นคะแนนการประเมินพัฒนาการ ทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวครั้งที่ 1-3 ของกลุ่มผู้ปกครอง	81
4.15	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นคะแนนการประเมินพัฒนาการ ทางด้านสติปัญญาครั้งที่ 1-3 ของกลุ่มครู	82
4.16	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นคะแนนการประเมินพัฒนาการ ทางด้านสติปัญญาครั้งที่ 1-3 ของกลุ่มผู้ปกครอง	83
4.17	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นคะแนนการประเมินพัฒนาการ ทางด้านอารมณ์/จิตใจและสังคมครั้งที่ 1-3 ของกลุ่มครู	84
4.18	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นคะแนนการประเมินพัฒนาการ ทางด้านอารมณ์/จิตใจและสังคมครั้งที่ 1-3 ของกลุ่มผู้ปกครอง	84
4.19	เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของคะแนนการประเมินพัฒนาการตามกลุ่มผู้ประเมิน	85
4.20	ผลการวิเคราะห์รูปแบบแนวโน้มพัฒนาการของค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้พัฒนาการ ของเด็กปฐมวัย	86
4.21	ผลการวิเคราะห์โมเดลโค้งพัฒนาการตัวบ่งชี้พัฒนาการของเด็กปฐมวัย จำแนกตามผู้ประเมิน	88

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กระบวนการพัฒนาโครงสร้างทางปัญญาตามแนวคิดของเพียเจต์	5
2.2	กรอบความคิดในการวิจัย	44